

Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 1.6.1992 Sayı : 21245)

Kanun No.
3802

Kabul Tarihi
21.5.1992

MADDE 1. — 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek esaslara göre; yurt dışında doğan ve ikâmet edenler ile kanunî rüşt yaşına kadar yabancı bir ülkeye gitmiş olanlardan buldukları ülke vatandaşlığını da kazanan Türk vatandaşları, talepleri halinde, durumlarına uyan ve Kanunun öngördüğü askerlik statülerinden biri içerisinde askerlik mükellefiyetlerini 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar yerine getirebilirler veya tabiiyetinde buldukları diğer ülkede askerlik yapmış olduklarını belgelemek kaydıyla mükellefiyetlerini yerine getirmiş sayılırlar. Bunların 38 yaş sonuna kadar askerlikleri ertelenmiş kabul edilir.

MADDE 2. — 1111 sayılı Kanunun değişik 10 uncu maddesinin (2) ve (13) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. O yıl askere alınacakların tamamı, mevcut celp sistemine uygun olarak temel askerlik eğitimine tabi tutulur. Her celp döneminde eğitim merkezlerine sevk edilen miktar Genelkurmay Başkanlığınca belirlenenden fazla ise; ihtiyaç fazlası olan yükümlüler, temel askerlik eğitimini müteakip, o yılın 1 Ocak tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınarak, dövizle askerlik için tespit edilen miktarın yarısının karşılığı Türk Lirası bedel ödemek veya istekte bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmak suretiyle askerlik hizmetlerini yerine getirmiş sayılırlar.

Saklı, yoklama kaçağı veya bakaya durumunda bulunanlar ihtiyaç fazlası kapsamına alınmazlar.

13. Harp Okulları ile Gülhane Askeri Tıp Akademisinden (GATA) veya Türk Silahlı Kuvvetleri adına okudukları üniversite veya yüksekokullardan ilişiği kesilenlerin, bu okullarda ay olarak okudukları sürenin üçte biri muvazaflık hizmetinden sayılır. Fakat bu yükümlüler mutlaka temel askerlik eğitimini yaparlar. Harp Okullarında geçen sürenin muvazaf askerlik hizmet süresini karşılaması halinde bunlar temel askerlik eğitimine tabi tutulmadan yedeğe geçirilirler.

MADDE 3. — 1111 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 26. — Çağrılan kişilerden köy ve mahallelerinde veya ilçelerinin diğer bir köy ve mahallesinde bulunanlar ilçeleri merkezinde, ilçeleri sınırları içinde bulunmayanlar, buldukları yerin ilçe merkezinde toplanacak askerlik meclisinde, yabancı ülkelerde bulunanlar buldukları yerin elçilik ve konsolosluklarında, nüfus cüzdanı ve bir okulda okumuşlarsa öğrenim durumlarını gösterir okul idarelerinden verilen öğrenim durum belgesi ile bizzat bulunmaya mecburdurlar. Bizzat bulunamayacak derecede hastalık veya arızası olanlarla hapiste, tutuklu veya orta veya yüksek öğrenimde olup henüz okullarını bitirmemiş olanlar, hastalıkları veya arızaları hakkında usulüne uygun rapor veya okumakta oldukları okullardan verilmiş veya elçilik ve

3802

21.5.1992

konsolosluklardan onaylı öğrenim durumlarını gösterir belge göndermeye ve hapisliklerinin veya tutukluluklarının nedenini bildirmeye, askerlik şubeleri ve elçilik veya konsolosluklar da bu husustan haber verilmiş olsun olmasın ihtiyar meclis ve heyetlerinden ve sair kişilerden ve ilgili kurumlardan yapılacak işlemleri sormaya ve askerliklerini bu sorgu neticesine ve muayenelerine göre kararlaştırmaya mecburdurlar.

İlçeleri dışındaki askerlik şubelerine ve elçilik veya konsolosluklara gidenlerin yapılan yoklamaları, bekletilmeksizin yerli askerlik şubelerine, varsa rapor ve öğrenim belgeleri ve hapislik veya tutukluluk nedenleri ile birlikte bildirilir ve bu gibilerin askerlikleri bu bilgilere göre kararlaştırılır.

Askerliğe elverişli olmadıklarını öne sürerek buldukları yabancı ülkelerdeki elçilik veya konsolosluklara başvuruların sağlık muayeneleri, elçilik veya konsolosluklar tarafından uygun görülen resmi hastanelerde yaptırılır ve bu muayene sonucu alacakları raporlar elçilik veya konsolosluklar tarafından onaylanarak Millî Savunma Bakanlığına gönderilir. Bunların askerlik işlemleri, Millî Savunma Bakanlığı tarafından raporları üzerinde yapılacak inceleme sonucu kararlaştırılır. Bu kararlara itiraz halinde, yurt içindeki askeri hastanelerde yaptırılacak muayene sonucu verilecek raporlara göre işlem yapılır. Askerliğe elverişli olmadıklarına karar verilenlerden askerliğe elverişli oldukları şikâyet veya ihbar edilenlerin durumları, Millî Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından müştereken mahallinden araştırılır, araştırma sonucu askerliğe elverişli olduklarına kanaat getirilenler, yurt içinde tam teşekküllü askeri hastanelere sevk edilerek, sağlık kurulları tarafından verilecek raporlara göre kesin işleme tabi tutulurlar.

MADDE 4. — 1111 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin (G) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

G) Oturma veya çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren veya bir meslek ya da sanat mensubu sıfatı ile yabancı ülkelerde bulunan yükümlüler, durumlarını ispata yarayan belgeler ile bağlı buldukları Türk konsolosluklarına başvurmaları halinde, bunların son yoklama, celp ve sevk gibi her türlü askerlik işlemleri; iki yılda bir yenilenmek kaydıyla, 38 yaşlarını tamaladıkları yılın sonuna kadar Millî Savunma Bakanlığınca ertelenebilir.

Erteleme şartlarını haiz olmadıkları anlaşılanlar veya erteleme sebebi ortadan kalkanlarla kendi istekleriyle erteleme hakkından vazgeçenlerin ertelemeleri iptal edilerek, askere sevkleri sağlanır.

MADDE 5. — 1111 sayılı Kanunun değişik ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 1. — Oturma veya çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren sıfatıyla veya bir meslek ya da sanatı icrâ ederek, en az üç yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunan 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tabi yükümlüler, durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte bağlı buldukları Türk konsoloslukları aracılığıyla askerlik şubelerine başvurmaları halinde; 10 000 Alman Markı veya karşılığı kadar yönetmelikte belirtilecek yabancı ülke parasını, başvuru tarihinden itibaren 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimine tabi tutulmaları kaydıyla muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. Bunlardan 38 yaşında başvurular; belirtilen dövizin tamamını başvuru sırasında defaten öderler. 38 yaşından önce başvuru-

3802

21.5.1992

ranlar ise, öngörülen döviz başvuru sırasında defaten ödeyebilecekleri gibi, dörtte birini başvuru sırasında, kalanını 38 yaşını tamamladıkları yılın sonuna kadar olan süre içinde ödeyebilirler.

Yukarıda belirtilen döviz miktarını yarısına kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Alman Markı dışında diğer paralarla yapılacak ödemelerin miktarı, her yıl başındaki çapraz kurlar esas alınarak, Millî Savunma Bakanlığınca tespit ve ilan edilir.

Dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak üzere yaptıkları başvuruları kabul edilen yükümlülerden; gereken şartları taşımadıkları anlaşılınlar, ödemeleri gereken yabancı ülke parasını yönetmelikte belirtilen sürelerle uygun ödemeyenler, belirtilen yaş sınırı sonuna kadar temel askerlik eğitimini yapmayanlar, ücret veya maaşları yurt içinden transfer edilenler, yabancı ülkelerde resmî bir görevle bulunanlar, dövizle askerlik hizmetinden yararlanmak için gereken yükümlülüklerinin devamı süresince toplam olarak her takvim yılının yarısından fazlasını yurt içinde geçirenler, yurda kesin dönüş yapanlar, istekleriyle vazgeçenler, askerliğe elverişsiz oldukları tespit edilenler; Millî Savunma Bakanlığınca dövizle askerlik hizmeti kapsamında çıkartılarak, durumlarına uygun askerlik işlemine tabi tutulurlar.

Yükümlülerin ödemiş oldukları dövizler; dövizle askerlik hizmeti kapsamında çıkartılmaları halinde tabi oldukları statüde askerlik hizmetini tamamladıktan sonra, temel askerlik eğitimi sırasında veya daha önce ölmeleri veya askerliğe elverişsiz hale gelmeleri halinde ise hemen kendilerine, vekillerine veya kanunî mirasçılarına iade tarihindeki kurdan Türk Lirası olarak yurt içinde gösterecekleri banka hesabına ödenir.

Temel askerlik eğitimini tamamladıktan sonra ölen, askerliğe elverişsiz hale gelen veya yükümlülüklerini tamamladıktan sonra vazgeçenlere geri ödeme yapılmaz.

Savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi halinde, bu Kanuna tabi yükümlülerin askerlik hizmetlerini yerine getirmek üzere silah altına alınmalarının esasları Bakanlar Kurulunca belirlenir.

MADDE 6. — 1111 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 3. — Bu Kanunda belirtilen esaslara göre dövizle askerlik hizmetinden istifade edebilecek veya edemeyecek yükümlüler ile ilgili şartlar, ödeme işlemleri, toplanan dövizin kullanılması, celp, sevk, eğitim, izin, sağlık, özlük hakları, geçici ve kesin terhis işlemleri, geri ödeme ile ilgili işlemler, hizmet hesabı, olağanüstü hallerde göreve çağırma, beyan edilen belge ve bilgilerin doğruluğunun araştırılması, yurt içinde ve yurt dışında yürütülen faaliyetlerin denetlenmesi usulleri ile diğer işlemler, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

MADDE 7. — 1111 sayılı Kanuna aşağıdaki beş geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 29. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 38 yaşını doldurdukları halde, henüz asker edilmemiş bulunan ve ek 1 inci maddedeki şartları taşıyanlar, iki yıl içinde durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve öngörülen döviz defaten ödemeleri ve temel askerlik eğitimini yapmaları halinde, muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Bu madde kapsamında bulunan ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını tamamlamış olanlar, 15 000 Alman Markı veya karşılığı yönetmelikte belirtilen yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri halinde, temel askerlik eğitimine tabi tutulmazlar ve haklarında adli takibat yapılmaz.

GEÇİCİ MADDE 30. — 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesi gereğince Türk vatandaşlığını kaybettirilmelerine Bakanlar Kurulunca karar verilmiş olanlardan; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde vatandaşlığa alınmak üzere yetkili mercilere başvurular, Türk vatandaşlığına kabulleri tarihini müteakip bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde ve ek 1 inci maddedeki şartları taşımaları ve öngörülen dövizli başvuru sırasında defaten ödemeleri kaydıyla, geçici 29 uncu madde hükümlerinden yararlanırlar.

GEÇİCİ MADDE 31. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ek 1 inci maddede öngörülen yükümlülükleri yerine getirmemeleri sebebiyle dövizle askerlik hizmeti kapsamından çıkartılmış olanlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları ve öngörülen dövizli defaten ödemeleri halinde, bu Kanun hükümlerinden yararlandırılırlar.

GEÇİCİ MADDE 32. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ek 1 inci maddede öngörülen diğer şartları taşıyanlar hakkında, yabancı ülkelerde en az üç yıl bulunma şartı bir yıl olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 33. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte saklı, yoklama kaçağı, bakaya durumunda veya tecilli olan 28 yaşından gün almış veya daha büyük olan 1076 ve 1111 sayılı kanunlara tabi yükümlüler, istekleri halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde askerlik şubelerine başvurmaları halinde, 1111 sayılı Kanunun bedel ödeyerek askerlik hizmetini yapmaya ilişkin hükümlerinden yararlanırlar.

Bu madde kapsamında bulunan ve 31.12.1992 tarihinde 40 yaşını tamamlamış olanlar 15 000 Alman Markı veya karşılığı yönetmelikte belirtilen yabancı ülke parasını başvuru sırasında defaten ödemeleri halinde temel askerlik eğitimine tabi tutulmazlar.

Bedelin ödenme usul ve esasları ve uygulama ile ilgili diğer hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında adli takibat yapılmaz.

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
6	52	638
9	69	358
11	79	349:360

I - Gerekçeli 70 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/367